

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. O pravništvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Národnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Gladstone in liberalna stranka na Angleškem.

II.*)

Dr. V. Z. Ob enem pa Gladstone nij nigdar iz oka izpustil vnanje politike in zanimanja za potlačene narode. L. 1857. in 1858. je popotoval po Grškem, po Siciliji in na Napolitanskem, kjer je takrat kralj Ferdinand s pridevkom „re bomba“ vladal. Ta priimek mu je od tega ostal, ker je najraje napravil veliki ali mali „bombardimento“ na ljudstvo, kadar se je kje-god zbralo in preveč glasno svoje pravice zahtevalo. Sad Gladstone-ovih študij je bila brošura, ki je k zjedinenju Italije gotovo toliko pripomogla, kakor vse Cavourjeve spomenice in depeše skupaj. Cela Evropa, ali bolje rekoč: celi svet je kar strmél nad tem, kako je Gladstone grozovito vladanje „napolitanskih Bourbonov“ svetu predočil. Vsi časniki ta in onkraj oceana so imeli takrat izpiske in ocenjivanja tega veleimenitnega Gladstone-jevega spisa. Od tistega časa je tudi Italija Gladstoneju hvaležna, in kadar se veliki možje in prijatelji italijanskega naroda nabrajajo, gotovo se imenuje Gladstone-jevo ime mej prvimi. — S tem literarnim delom je Gladstone priboril italijanskej ideji naklonjenost vsega izobraženega, svobodomiselnega sveta, — kar je včasih več vredno, nego par sijajno z orožjem pridobljenih bitek.

Gladstone je bil tudi poslan od angleške vlade za nekoliko časa vladat Jonske otoke kakor kraljičin namestnik pod naslovom „lord commissioner“. Kakor guverner teh otokov je uporabil čas in priliko, da je prepotoval grške otoke in malo Azijo na obalih, prehodil je vse kraje, kjer je nekdanj bival najbolj izobraženi narod tega sveta — starogrški. Zanimali so ga vsi klasični spomeniki in ostanki starih Helenov, posebno iz Homerjeve dobe. Gladstone se namreč v svojih prostih urah za razvedrenje svojega duha peča s staro grško filologijo, povestnico in v obče s klasičnim starinoslovjem. Sad svojih klasičnih študij je podaril svojemu narodu v izvrstnej preložitvi Odisseje na angleški jezik; tudi je napisal najboljši komentar vsem Homerovim delom. Mož je torej tak učenjak, da bi z mirno vestjo lahko na marsikaterem kontinentalnem vseučilišči zasedel stolicu klasične filologije.

Uže poprej so se grški prebivalci sedmih jonskih otokov pritoževali zaradi tujega angleškega gospodstva in brez okolišanja demonstrativno želje izraževali, da bi se radi prej ko mogoče državno zjedini z grškim kraljestvom kakor s svojo materjo zemljo. To nezadovoljstvo je Gladstone opazal posebno tisti

*) Glej št. 103 „Slov. Naroda“.

čas, ko je bil tam kraljičin namestnik. Vrnivšemu se domu na Angleško je bila prva skrb na to delati, da se jonski otoki odstopijo grškemu kraljestvu v državno zvezo. Ob sebi se umeva, da je časništvo zelo upilo, ka je to grehota in obrezovanje državnega angleškega trupla, kajti s tem bi izgubila velika Britanija svojo stražo v jadranskem morji. Ali Gladstone nij dal miru in je agitiral, vrtal in delal toliko časa, da je svoj namen dosegel in da je Angleška prostovoljno brez vsega vnanjega upliva in brez vsake odškodnine odstopila jonske otoke grškemu kraljestvu, kateremu činu se takrat cela Evropa nij mogla dosti načuditi.

Z malimi presledki je Gladstone bival od 1852 do 1868 l. v državnej službi večjidel kakor finančni minister. 1868. l. je bilo njegovo ime uže tako slavno, akoravno nij plemenitega rodu, niti zdaj vplemenjen, da ga je poklicala kraljica kakor prvega ministra na čelo angleške liberalne vlade, kjer se je držal 6 let do 1874. l.

V tem času svojega ministerskega načelnitva je Gladstone nadalje urejal in reformiral angleške finance, da so bili po njem sestavljeni in parlamentu predloženi budgeti prava slast za angleškega davkoplačevalca in predmet zavisti za druge kontinentalne narode. Njegovo načelo je bilo: tako malo kolikor le mogoče v kontinentalne poslove mešati se, in s tem angleške finance ščediti, to je, izvajati tako imenovan „principle of nonintervention“. Posrečilo se mu je s svojim gospodarstvom, da so se davki leto za letom zniževali, in da so presežki v državnej blagajnici rasli. Eno, to je zadnje leto, 1874 so državni dohodki državne izdatke za 6 milijonov funtov šterlingov presežali, torej je bil ostanek v državnej blagajni presegajoč svoto 60 milj. goldinarjev!

Leta 1871 je Gladstone kakor ministerski načelnik brez vsega ugovora pritrldil ruskemu predlogu, da se ima pariški mir v tej točki razrušiti, ki zabranuje Rusom imeti vojno brodovje na črnem morji, kateri čin je bil prvi povod k njegovemu padcu 1874. l.

Kakor minister načelnik je posebno svojo pozornost razen na finance obračal na irsko vprašanje. Kakor mož, kateremu je glavno načelo: enaka pravica in enaka svoboda vsem narodom, — je uže zdavnaj želel tem grozovitim krivicam, ki se Ircem godé, saj nekoliko, kolikor se je takrat dalo, konec storiti. Pomisliti je treba, da je neizmerno težko v angleškem parlamentu uspeti z reformami, ki globoko v interese in meso privilegovanih razredov naroda segajo.

Najbolj goropalna krivica na Irskem je bila državna protestantska cerkev, ki je bila po celej irskeje deželi tako osnovana, kakor da

bi bila cela Irska s samimi protestanti obljubena. Vsa Irska je bila pred 250 leti razdeljena v protestantske škofije, dekanije in župnije, katera mesta so bila vsa mastno dotirana. Vsa beneficija so pripadala protestantskim duhovnikom. Bilo je na stotine in stotine župnij, kjer sta bila samo dva možka protestanta, namreč fajmošter in njegov mežnar! Tak župnik pa je vžival na leto dohodkov tri, šest tudi do deset tisoč gold., katere je na Angleškem, ali pa na kontinentu „cum otio et dignitate“ vsako leto mej ljudi spravil. Ti protestantski duhovniki na Irskem so bili večjidel drugi in tretji sinovi angleških lordov in plemenitašev, katere so očetje na tak način izvrstno s službami preskrbljevali ob žulih in solzah siromašnega, zatiranega Irca. Se ve da so katoliški Irci imeli po vseh farah poleg svojega oktroiranega protestantskega nebodigatreba tudi svojega katoliškega duhovna. Ti katoliški duhovniki so se ipa izdrževali s kolekturami, katere so po vinarjih nabirali pri ubogem irskem najemniku!

To v nebo vpijočo krivico odpraviti je bilo prvo Gladstone-jevo delo in predlagal je parlamentu postavo pod naslovom „the irish church-bill“. Podpiral ga je v tem delovanji izdatno takratni in sedanjí ministerski kolega John Bright. Res se je eneržiji teh dveh slav-nih mož posrečilo, da se je državna protestantska cerkev na Irskem večinoma odpravila, in da se je tako zacelila najbolj globoka in skeleča rana na irskem telesu. Potem je Gladstone predložil parlamentu, ko se mu je jedenkrat to posrečilo, „the irish land-bill“, s katero postavno predlogo je začel odpravljati najgrše krivice, ki so trle Irca v njegovih agrarnih odnosjih nasproti angleškim vlastelom. S temi čini je Gladstone pokazal, da mu je res mar za zatiranega, naj bo katoličan ali protestant, Grk ali Italijan.

Iz državnega zbora.

V četrtek se je zbog velikega praznika pričela seja opoldne; Herbst je predlagal, da bi se v prihodnej prvej seji postavila na dnevni red debata o odgovoru ministra Stremayra na centralistiško interpelacijo o ministerskeje jezikovnej naredbi za Češko in Moravsko. Večina državnega zbora je Herbstov predlog zavrgla.

Za tem se je nadaljevala budgetna debata; na vrsti posvetavanja je bilo finančno ministerstvo.

Pri točki: „direktni davki“ je govoril slovenski poslanec Viljem Pfelfer in naglašal, da se spremeni način pri pobiranji davka, da se ne bode pobiralo davkov o takem času, ko néma davkoplačevalec nič dohodka ali pa ima veliko gospodarskih stro-

škovo. Pri pobiranju davka naj bi se opustili tisti veliki troški, ki občutno pritiskajo davkoplačevalca. Narava uže kaže, kdaj naj se pobirajo davki: koncem leta, kadar kmetovalec svoj pridelek uže proda. Prejšnji finančni minister je dejal: „Bode uže boljše“, — a zgodilo se je nasprotno. Na Kranjskem se nadalje dostokrat menjajo lastniki vinogradov gozdnih in pašnih parcel, a v zemljiški knjigi je še zmirom staro ime, ker novi lastnik se ne vpiše zbog prevelikih stroškov, vsled tega pa se nahajajo v davkarskih zapisnikih imena, katerih nikdo ne pozna. Pfeifer je potem navel, da je dné 26. marca meseca 1879 krška davkarija kupila neki vinograd za 30 kr., ki je bil cenjen na 70 gl. (Govor Pfeiferjev priobčimo prihodnjíč po stenografičnem zapisniku. Ur.)

Poslanec Ozarkievič je grajal nepostavnosti, ki se vrše pri pobiranju davka in želi, da se ne ozira tačas samo na fiskus temuč tudi na davkoplačevalce, osobito, da se rekurzi hitro rešijo.

Tudi specijalni poročevalec dr. Klier se je pridružil pritožbam obeh predgovornikov.

Poslanec vitez Proskovec je pri točki: „užitninski davek“ predlagal, naj vlada prihodnjeej sesiji državnega zbora predloži načrt zakona, da se odpravi zastareli užitninskega davka patent, na njega mesto pa se postavi nov zakon o užitninskem davku.

Ta predlog je zbornica oddala budgetnemu odseku.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 8. maja.

Češki „Narodni listi“ pravijo, da Čehi ne bodo nikdar priznali, da bi bil nemški jezik po zakonu državni jezik na Češkem.

Hrvatska nagodba z Magjari se bode baje skoro sklenila. Oba dela sta nekoliko popustila. Magjari privolijo, da se Hrvatom izroče hrvatski fondí v znesku 1,600.000 gl., a Hrvatje nehajo terjati „za preteklost“ povrnitev onih dohodkov iz vojne krajine, katere so Magjari uže napravili.

Ogerska zbornica je sklenila, da izroči sodniji na preiskavanje poslance Verhovay, Mednyansky, Komjlatly, Uechtritz zaradi znane dvoboja Verhovay-Majthenyijevega.

Vnanje države.

Včera je smo pe čeških novinah brez opazke prinesli na tem mestu vest poljskega lista, da **ruski** „diktator“ Loris Melikov hoče Poljake z Rusijo pomiriti in da je poljskim boljarjem celó obetal Poljake zjediniti, a za zdaj da nij še čas Avstrijo in Prusijo dražiti. Rusko „Novoje Vremja“ temu odločno ugovarja, rekoč, da ima Melikov, kateremu pa sicer dunajski listi preveč planov pripisujejo, z notranjimi ruskimi posli dovolj opravka, nego da bi mislil na vnanjo politiko. Temveč je ona trditev tendenciozna, češ da bi Evropi spet pokazala, kako nevaran je „panslavizem“. Torej nič kot denunciacija.

Telegram iz Peterburga omeče denes večerajšnje angleško vest iz Bombaja, ki je poročala, da se mej Kitajsko in Rusijo vojna pripravlja. Vse to nij res, pravi „Journ. de St. Péterbourg“

Črnogorski vojvoda Ilija Plamenac poroča iz Podgorice, da so Albanci utrdili most čez (Sem) severno od (Tusi). To delo da so vodili Italijani. Iz Carigrada pa se je kneževeji vladi naznanilo, da Turčija ne more zasesti izpraznjenega ozemlja, ker ne more streljati na svoje lastne podanike. Črnogorska vlada bode zatorej počakala, kaj bodo rekle evropske velesile, a boj proti Albancem da bode pričela na vsak način. Albanska oborožena liga je postala resen faktor.

Najnovejši telegram „Pol. Corr.“ poroča: Črnogorci so postavili 18 bataljonov na alban-

sko mejo. Miriditovski knez Prenek Doda je prišel z 2600 možmi v Skadar.

Na **Italijanskem** se je živo pričelo volilsko gibanje; kandidatom od opozicije je vlada nasproti postavila 177 svojih kandidatov. Cairoli gre baje v volilskih zadevah v južno Italijo in v Sicilijo, a tudi opozicija je poslala Nicotera v Neapelj in Crispija v Palermo, vendar ima baje vlada upanje, da zmaga, kar je pa vsekako tudi odvisno od duhovenstva, kateremu je papež baje dovolil, da se zdaj udeležuje volitev, ako bode to podpiralo konservativnejše elemente.

Iz **Londona** se javlja, da dobi dozdanji angleški poslanik v Carigradu, L y a r d, odpust, na njega mesto pa da pride Goeschen. Po „Daily News“ je pa angleška vlada poslala okrožnico do evropskih velevlastij, v katerjej se prosijo, da bi vse skupno delavale, da se zvrši berlinski dogovor, kolikor ga še nij zvršenega.

V „Times“ piše z Dunaja oficijozen dopisnik, da je sporazumljenje mej liberalno Angleško in mej Avstrijo lahko mogoče, ker Avstrija néma niti želje niti ne interesa svobodni razvoj balkanskih držav braniti.

Dopisi.

Iz spodnjega Štajerja 5. maja.

[Izv. dopis.] Zadnje dogodbe v Gradci zaradi plakata, ki je tudi v slovenskem jeziku darila proslil, ali graške Švabe grozno razžalil in storjeni sovražni sklep graškega mestnega zastopa zoper naš slovenski drugi deželni jezik, katerega kakor se vidi, Nemci huje sovražijo in se ga bolj bojé, kakor astrahanske kuge, vse to nam je jasen dokaz, da s tacimi ljudmi mi Slovenci skupaj živeti ne moremo lahko. Zato je pa denašnji članek v „Slovenskem Narodu“, ki o „ločitvi slovenskih Štajercev od nemških“ govori, gotovo vsakemu poštovanemu štajerskemu Slovincu, ki ima kaj časti v sebi, iz srca vzet. Poseben oddelek ali filijalo graškega namestništva za Slovence v Celji, to naj bi te nemške gospode v Gradci pomirilo, in jih pred nami, katere tako črté, zavarovalo. Tako bi bilo njim in nam gotovo ustrezno. Delajte na to, da se nas znebite, graški Nemci, mi bi se vas iz srca radi znebili.

Vsi prebivalci v mestu Celji, razen morda peščice zagrizenih nemškutarjev, katera zdaj zvonec nosi, bode gotovo vest, da bi prišla taka filijala semkaj, z veseljem pozdravili, uže zaradi lepe materialne koristi, katero bi imeli, ker zdaj doni slovenskega denarja v Gradec gré, ki bi potlej v spodnjem Štajerji ostal. Pa tudi ta peščica ne bode vedno na krmilu ostala, kakor so uže zadnje občinske volitve dr. Jos. Neckermannu pokazale.

Prišli bodo uže tudi pri nas možje na vrsto, ki ne bodo na komando Gradca ali pa na lastno korist in svoj dobiček delali sklepov zoper poštene naravne pravice Slovencev, ampak za interese vseh prebivalcev spodnjega Štajerja, delali na korist naše domovine.

Zdaj pa nekaj v premišljevanje. Meseca septembra bode v Gradci razstava. Pri tej naj se tudi spodnji Štajer, to je slovenski Štajer udeležuje. „Slovenski Gospodar“ je uže oklic prinesel. Vprašamo, kako se more slovenski spodnji Štajer v občé te razstave v tem fanatičnem Gradci udeležiti?

Mnogo naših je, ki bi tudi slovenske in nemške napise imeli, kar bi pa graške gospode preveč razkačilo, in Bog vedi kaj bi s slovanskim napisom napravili. — Ker vidimo in se nam je le slabega nadejati, najbolj nam kaže se te razstave **ne** udeležiti, da bi Slovenci ne dali prilike tem „kulturnim“ nemškim možem v Gradci, nas spet psovati pred svetom. Zatorej je najbolje, da izostanemo.

Iz Gornjega grada 3. maja. [Izv.

dop.] Včera je zagledala najmlajša mej mnogimi čitalnicami Slovenije beli dan naša čitalnica sredi mej sosednjimi sestrami: vransko, kamniško in mozirsko čitalnico. Čitalnica, ker imaš ti veliko nalogo za razvoj in utrjenje narodnega čuta, za napravljanje narodnih zabav in veselí — pozdravljamo te z veseljem! — Da si bode naša čitalnica v svesti svoje naloge, temu so porok vrli gospodje možaki, ki so dne 25. m. m. v odbor voljeni bili. Predsednik jej je g. dekan Lovro Potočnik, g. Jože Krajnc je podpredsednik in tudi blagajnik, g. Dedič tajnik, gg. Jarc, dr. Šlander, Gostenčnik in Kralj pa so odborniki. Osnovana je torej jedna slovenska čitalnica več in ta se je včera dne 2. t. m. slovesno odprla.

Povabila so bila razposlana na mnogo krajev, in akopram je neugodno vreme malo nagajalo, vendar se je udeležilo te naše slovesnosti lepo število prijateljev narodne stvari iz daljnje in bližnje okolice. Tržani bili smo to se ve da vsi navzočni in židane volje zavoljo tega veselega dogodjaja. Veselje je pač, kadar so „svoji mej svojimi“, kadar si mej prijatelji, mej brati.

Po navdušenem predsednikovem govoru, vrstili so se prijazni razgovori in oživljali in vzbujali so nas milo doneči domači glasovi. Da se je vršila napitnica za napitnico to se ob sebi umeva. Tudi smo se hvaležno spominjali naših korenjakov narodnih veljakov.

Plesalci pa so se sukali z lepim spolom v ozalšanej dvorani — čitalnici „pri Muhovci“. Pohvalno še moramo omeniti, da je čitalnici g. Spende, načelnik okrajnega zastopa, sobne prostore brezplačno ponudil. Dajmo podpirati naše društvo, da se bode vedno krepkeje razvijalo na korist naroda in čast domačinov.

Iz Trsta 7. maja. [Izv. dop.] Denašnji tukajšnji italijanski list „Indipendente“ je prinesel članek „Movimenti slavi“ (slovansko gibanje), v katerem se nad Slovenci močno huduje, rekoč, da je bilo v Trst in okolico pred nekaj leti zaneseno vse to slovenstvo iz Ljubljane. Od tod da je nastala rojanska čitalnica, in zdaj pa da je to eksotično stvarilo uže v italijanski Trst vlezlo in da je postal amfiteater Fenice pravo ognjišče za slovansko propagando.

Kdo bi se ne smijal laškemu bratu ljubljanskega „Tagblatta“? Tržaški Slovenci se sami dobro zavedó svojih pravic, nij nam treba le od zunaj „zanesenih“ propagand, kakor pač našim Italijanom, katerih političnega upliva bi kmalu konec bilo, ko ne bi od onkraj morja iz „rešene“ Italije pomoči in spodbuje dobivali. Mi uže sami znamo čast svojega naroda varovati ter mirnim vedenjem pridobiti si spoštovanje pri poštenih neslovanskih narodih. Da pa ubogi „Indipendente“, katerega uzdržuje krdelo pollaščenih obrezanih Mojzesovih potomcev, tako besen zoper nas postaje, temu se nij čuditi, ker mu je glavni urednik renegat, poitalijančen Slovan, rojen Dalmatinec, in renegatje so povsod najzagrizenější.

Pisaču lahonskega lista je čudno hudo, da se je slovanski narod probudil ter začel se gibati in politično živeti, a da se ne bče porenegatiti ali narodno pobastarditi, kakor se je lahon.

Pri tacih okolnostih in pri tem ščuvanji položaj Slovencev res nij ravno meden, ali to ne sme zavirati ničesa. „Napreje“ je naše gaslo, ki bode pripomoglo do zmage naše stvari.

➡ Dalje v prilogi. ➡

Slovansko delavsko društvo bode priredilo binkoštno soboto v gledališči Fenice veliko zabavo. Nadejati se je sijajnega vspeha, ker ravno za praznike je prilika vsacemu dana, kateri hoče Trst obiskati, da uže v soboto v Trst pride, in se udeleži naše domače zabave v gledališči.

Program je dobro izbran. Igrala bode godba tukajšnjega Jelačičevega polka; peli se bodo lepi zbori od domačih pevcev. Nastopilo bode prvič 24 gospodičin v mešanih zborih. Igra „Dobro jutro“ je tudi prikladna našim razmeram in so role v dobrih rokah. Torej sosednji Slovenci pridite za praznike na pohode k bratom na Adriji.

Iz Sarajeva 2. maja. [Izv. dop.] Nij sicer važna, a brez pomena tudi ne. — svečanost, katero smo včeraj tukaj obhajali. Včeraj namreč je vojvoda Württemberg v pričo zastopstva vseh vojaških in civilnih uradov in oblastnij vložil temeljni kamen za zidanje prve hiše pod vladanjem cesarja Franja Josipa I. v Bosni. Stala bode nova hiša poleg velike vojašnice, v katerej bodo častniki stanovanja imeli. Hiša mora biti hitro, okusno, v izgled in posnemo tukajšnjemu prebivalstvu zidana. To je torej začetek zidanja od vlade, a namerava se letos še druga poslopja staviti, tako na pr. mestno hišo za magistrat in jedno veliko vojašnico. — To so vse dokazi, da smo Avstrijci tu sem prišli, da tu ostanemo, a ne, da bi deželo uredili za koga drugzega. Avstrija, svojim Slovanom pravična in od njih potlej z navdušenjem podpirana, bode imela tudi moč Bosno ohraniti!

Znano je bralcem „Slov. Naroda“, da v Sarajevu požari ljudem mnogo škode napravljajo, kateri so tu tako pogosto, da je človeka skoro strah na večer v posteljo iti. Letos smo imeli uže 13 požarov v mestu. Po vlaškim velikem požaru so ljudje še jako malo pozidali. Ob stranskih ulicah še po večjem vse leži kakor lani, le po večjih so si nekoliko za stanovanja in prodajalnice priredili; v Franc-Josipovej ulici poleg bazara so si prodajalnice zopet lepo uredili, a pretečen teden jih je ogenj z vsem blagom vred do tal vpepelil. Milovanja vredni ljudje!

Uzrok pogostih požarov je, — kakor tudi drugod, — neprevidnost in nemarnost. Da bi se to kolikor mogoče zabranilo, ustanovilo se je tu požarno ali „vatrogasno društvo“ a to obstoji samo iz tujcev, domačini so še le 4 pristopili; torej se nij čuditi, da se društvo imenuje — „Feuerwehr“! A upati je, da bodo domači ljudje kmalu sprevideli potrebo in spoznali korist takega društva ter v prav obilnem številu pristopili — posebno Srbi, ki se nekoliko bolj zanimajo za to podvzetje. Ko bode dovoljno število domačinov, hoče se tudi nemško poveljstvo spremeniti v srbsko ali hrvatsko — to je itak vse jedno — na kar posebno Hrvatje in Slovenci neumorno delajo. — Včeraj pripeljali so dve brizgalnici in drugo orodje, tudi obleko uže imamo.

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Kaluga v Rusiji 8. maja. Katkov piše, da hočejo Slovanoljubi v Moskvi ustanoviti gimnazij za vse Slavjane. Knez Engličev je v ta namen daroval 20.000 rubljev.

Domače stvari.

— (Narodni kandidat za dolenjske občine), katere imajo 14. t. m. poslanca za kranjski deželni zbor voliti, bode kakor od

vseh strani za gotovo slišimo, gosp. **Peter Grasselli**, hišni posestnik v Ljubljani. Narodni centralni odbor ljubljanski ima drevi shod in bode v tej reči definitivno sklenil, ter prinesemo v prihodnjem listu uže oficijalni oklic in proglas kandidata narodne stranke, katera ravno zdaj potrebuje mladih delavnih močij v centru stanujočih.

— (Državni poslanec g. dr. Vošnjak) je povabil slovenske volilce k shodu, ki bode na binkoštni ponedeljek pri sv. Jurji na južnej železnici ob 3. uri popoldne, kjer bode poročal o delovanji državnega zbora in slovenskih državnih poslancev.

— (Iz Ptujca) se nam piše: Nj. Vel. cesar je podelil bivšemu nadučitelju v Cirkovcah, gospodu Janku Veingerlu, srebrni križec v priznanje njegovega delovanja na šolskem polju. Radi tega priredi Ptujsko učiteljsko društvo v nedeljo 9. maja slovesen obed v Muršičevih sobanah.

— (Prestavljen) je sodski adjunkt Karel Tertnik iz Brežic v Maribor na levi breg Drave, a adjunkt Nadamlezki iz Maribora v Celje.

— (Slovenskega lit. društva na Dunaji) občni zbor volil si je dné 27. apr. v letni tečaj za predsednika: g. drd. med. J. Jarca, — za podpredsednika: gosp. S. Majarona, — za tajnika: gosp. Mat. Brenčeta, — za arhivarja: slikarja g. J. Šubiča, — za blagajnika: stud. jur. g. Jos. Škofiča, — za odbornike pa: gg. K. Štreklja in And. Kopača, stud. phil. — Da z dejanjem in besedo pospešujejo cvet in sad društva v slávo slovensko!

— (Z Dunaja) se nam piše: Društvo „Slovenija“ je sklenilo v svojem občnem zboru 5. t. m. resolucijo: „Društvo Slovenija izreka svoje priznanje gospodu dr. Iv. Tavčarju za njegov govor v zadnjem občnem zboru slovenske Matice.“

— (V Danah) na Kočevskem je voljen za župana Anton Zobec iz Dan, za svetovalca pa Jožef Mihelič in Tomaž Kljun.

— (Iz Trsta) se nam piše: Vsled raznih spletk laške družbe in upliva nekaterih osob nam gospodar gledališča Fenice nij hotel za v nedeljo obljubljenega gledališča prepustiti. Morali smo po pogodbi in sitnih potih odjenjati, in tako bode velika beseda na Binkoštno soboto 15. t. m. zvečer v gledališči Fenice, in bode torej tudi prilika dana vnanjim gostom se besede udeležiti. Da Slovenci nemamo v Trstu lahkega položaja ta vsak zna, ali ven dar se ne smemo ustrašiti. Beseda bode, kakor priprave kažejo, dobro urejena, petje bo kaj izvrstno.

— (V cerkvi tat.) Piše se nam iz Planine, 6. maja. Naši ljudje imajo uže od nekdaj navado, da obiskujejo ob velicnih praznikih na vsezgodaj tukajšnjo romarsko cerkev Matere božje na Planinskej gori. Tudi pretečeno noč bil je neki romar na tem božjem poti, a ne s pobožnim namenom, da bi ondi malo pomolil ter za olupšavo svetišča kak krajcarček v pušico vrgel, temuč obiskal je ta kraj le zato, da bi si ondi nabral kufra, srebra, ali kar uže bode, kar bi mu vrglo kak grošiček za „ta kratkega“, katerega taki može še najbolj „obrajtajo“. Opeklo pa se je omenjeno človeče, kajti če tudi se je pririlo z veliko težavo skozi zakristijsko okno v cerkev, mesto, da bi bilo šlo skozi vrata, kakor hodijo drugi ljudje, dobilo nij družega, nego jedno mašno srajco in dva stara altarna prta. — V prihodnje bajne omenjenega junaka ne bode več mi-

kalo delati tako težavnega pota za take malenkosti.

— (Iz Celja) se nam piše: Čast komur čast, slava komur slava! „Slovenski Narod“ je bil poročil, da je celjski mestni zastop sklenol le z 12 glasovi, v imenu Nemcev in Slovencev, naj se nič ne uči po spodnještajerskih gimnazijah v slovenskem jeziku. Popravek župana Nekermana v listu od dné 5. maja kaže, da je celih 18 odbornikov glasovalo zoper Slovence, od katerih živé. To moramo uže še enkrat konstatovati, da ne bode tistih izpuščenih 6 preslavnih odbornikov preveč žalevalo. Čast komur čast, slava komur slava!

— (Iz Pulja) v Istri se nam piše: Puljska čitalnica napravi drugi redni občni zbor v nedeljo 9. maja ob 5 uri zvečer. Dnevni red: 1. volitev odbora, 2. pregled letnega računa, 3. posamezni nasveti udov.

— (Redek slučaj.) Pod tem naslovom se nam piše iz Vipave: V četrtek večer okolo 10. ure bilo je pri nas pod Skalo videti plavajočo ribo, ki je tehtala gotovo nad 60 kil. To redko žival smo en trenotek videli, kmalu se je zopet izgubila k svojim tovarišicam.

Razne vesti.

* (Na mesto ženina njegov namestnik.) Redek slučaj se je dogodil v soboto, včeraj teden, na Dunaji. V cerkvi sv. Lovrenca na Schottenfeldu je bila poroka, kjer pa nij bilo — ženina. Ta je bil v Sarajevu in tistega dné nij mogel priti na Dunaj k poroki; ker je pa nevesta na vsak način hotela, da je poroka v navedenej cerkvi, poiskala si je ženinu namestnika, ki je bil neki magistratni uradnik; poroka se je bajne zvršila „per procura“, z namestnikom.

* (Starost in ljubezen.) Da ima tudi starost čestokrat vročo kri, kaže sledeči dogodek: Gospod B., 70letni stavec in gospodar v Sarbatu, zaljubil se je v neko 24letno lepoticu, Klaro imenom. Njega v Parizu živeči sinovi so to izvedeli in poklicali ga k sebi, da bi pozabil svojo nesrečno strast. Stavec res pozabi svojo Klaro, strastno se pa vljubi v neko hišino Emino, katerej je pretil, da si vzeme življenje, ako ga ne usliši. Emina je mislila, da se stavec šali, — ta pa gre v svojo sobo ter si z britvijo prereže vrat.

* (Kaj da veljavo.) „Kaj naj stori mladenič, da ima kasneje častno mesto in veljavo mej svojimi sosedi in sodržavljanji?“ vprašal je učitelj svojo ukaželjno dečo. Plevolas deček vzdigne roko in pomiga na znani način s prstoma v znamenje, da on vé odgovoriti na to velevažno vprašanje. Na dovoljenje učiteljevo vstane deček ter odgovori s prepričanjem: „Bogáto se mora oženiti!“

Dunajska borza 8. maja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	72	gld.	85	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	73	"	50	"
Zlata renta	89	"	25	"
1860 drž. posojilo	130	"	—	"
Akcije narodne banke	838	"	—	"
Kreditne akcije	276	"	10	"
London	119	"	15	"
Srebro	—	"	—	"
Napol.	9	"	49	"
C. kr. cekini	5	"	62	"
Državne marke	58	"	65	"

Tržne cene

v Ljubljani 8. maja t. l.

Pšenica hektoliter 10 gld. 41 kr. — rež 6 gld. 81 kr.; — ječmen 5 gld. 39 kr.; — oves 3 gld. 56 kr.; — ajda 5 gld. 51 kr.; — prosó 5 gld. 39 kr.; — korusa 6 gld. 80 kr.; — krompir 100 kilogramov 3 gld. 30 kr.; — fižol hektoliter 9 gld. — kr.; masla kilogram — gld. 82 kr.; mast — gld. 70 kr.; — špeh frišen — gld. 60 kr.; špeh povojen — gld. 64 kr.; — jajce po 1³/₄ kr.; — mleka liter 8 kr.; — govodnine kilogram 54 kr.; — teletnine 56 kr.; — svinjsko meso 60 kr.; — sena 100 kilogramov 1 gld. 87 kr.; — slame 1 gld. 78 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 6 gld. 20 kr.; — mehka 4 gld. 50 kr.

Tujci.

7. maja:

Pri **Slonu**: Verona iz Trsta. — Larger iz Idrije. — Ehrig iz Dunaja.
Pri **Mallét**: Arit iz Dunaja. — Kren iz Kočevja. — Berner iz Dunaja. — Frank iz Zagreba. — Mislad iz Gradca.

Slivovko

staro, rumeno ali belo prodaje hektoliter po 58 gld.

Jože Vanič,

trgovec z vinom in žganjem v Krškem.

Najmanj se odda 25 litrov. Kdor želi poskušnje, se mu pošlje. (211-1)

Razpis daril.

Na podlagi sklepa sl. deželnega zbora Kranjskega je sl. deželni odbor namenil:

- a) **400 gold.** (štiri sto goldinarjev) za darilo pisatelju najboljšega **resnega igrokaza, vzetea iz Kranjske ali Avstrijske zgodovine, katerega predstavljanje mora izpolniti celi glediški večer;**
  - b) **200 gold.** (dve sto goldinarjev) za darilo pisatelju najboljše **vesele igre, obstoječe najmanj iz dveh dejanj.**
- Pri presojanji se bodo v poštev jemale le igre, katere dozdaj še niso bile niti tiskane niti predstavljane. Igri, katerima bode prisojeno darilo, ostaneta lastnina „Dramatičnega društva“.

Po naročilu sl. deželnega odbora od dne 24. aprila t. l. št. 324 podpisani društveni odbor

razpisuje omenjeni darili, pristavlja, da se rokopisi morajo „Dramatičnemu društvu“ poslati vsaj do 31. decembra tekočega 1880. leta.

Na vsak rokopis naj se zapiše kak motto, ime pisateljevo pa priloži v posebnem zapečatenem listu, na katerem je isto tako motto rokopisa.

V Ljubljani, 19. dan aprila 1880.
Odbor „Dramatičnega društva“.

Podpisani naznanja, da ima svojo pisarno od

10. maja t. l.

naprej v svojej lastnej hiši v **Križevniških ulicah hiš. št. 8,** v I. nadstropji.

Dr. Jarnej Suppanz,

(213-1)

c. kr. notar.

Naznanilo.

Občno zborovanje deležnikov
vzajemne zavarovalnice zoper škodo po požaru
v Gradci
je 24., eventualno nadaljevanje 25. maja 1880 dopoldne ob 10. uri
v deželnej dvorani v Gradci.

Program:

- I. Računsko poročilo in sklep računa za 51. upravno leto 1879 in predlogi o porabljeni gospodarskih novčnih prebitkov.
- II. Poročilo pregledovalnega odseka o preiskavi letnega računa za 1879.
- III. Proračun za upravno leto 1880.
- IV. Predlog za podporo deželnej razstavi.
- V. Volitev računskih pregledovalcev.
- VI. Posvetavanje revidiranih statotov v smislu sklepa občnega zbora od 6. maja 1878.
- VII. Posamezni predlogi.

K temu občnemu zborovanju vabijo se uljudno p. n. gospodje družbeni deležniki, ki imajo pravico udeležiti se ga po § 93 statotov poslopijskega oddelka, po § 12 statotov oddelka za pohoštvo ali po § 24 statotov zavarovanjskega oddelka za ogledalno steklo, z dostavkom, da se dobivajo legitimacijske karte pri zavodnej direkciji, ako se dotičnik preje oglasi, tako tudi na željo načrt statotov, ki pride v posvetavanje, teh samo toliko, kolikor jih je še ostalo.

§ 93 statotov poslopijskega oddelka se glasi:

„Občnega zbora, posvetavanja, glasovanja o vseh rečeh, o katerih teče obravnava in volitev sme se razen tedanjih članov upravnega odbora udeležiti vsak ud, kdor je v dotičnem upravnem letu pri tem zavodu zavaroval rečij skupne vrednosti 6000 gold. in ki je dobil po oglasitvi od direkcije legitimacijski listek, ki mu daje pravico, da pride k občnemu zborovanju.“

§ 12 statotov za pohoštvo se glasi:

„Pravico, udeleževati se občnega zborovanja in njega pravic vzajemne zavarovalnice proti škodi po ognji za Štajersko, Koroško in Kranjsko imajo zavarovanjci oddelka za pohoštje, ako te pravice uže némajo kot udje poslopijskega oddelka, potem, ako so bili vsaj jedno leto z vložno svoto od 6000 gold. zavarovani.“

§ 24 zavarovanjskega oddelka za ogledalno steklo glasi se:

„Pravico udeležiti se občnega zborovanja vzajemne zavarovalnice zoper škodo po ognji imajo vsi oni zavarovanjci zavarovanjskega oddelka za ogledalno steklo, ako némajo te pravice uže kot deležniki poslopijskega ali pohošnega zavarovanjskega oddelka po dotičnih določbah § 93 zavarovanjskih statotov poslopijskega in po § 12 oddelka za pohoštje, ki so do časa občnega zborovanja vsaj jedno leto imeli ogledalna stekla v skupnej vrednosti od 1000 gold. ali več zavarovana pri zavodu, pravico pa imajo udeleževati se posvetovanja in glasovanja samo takih predmetov, ki zadevajo osobito zavarovanjski oddelek za ogledalno steklo.“

V Gradci, dne 24. aprila 1880.

Franz grof Meran l. r.,
generalni direktor.

Ferdinand Klemenčič,

uradno pooblaščen in prispečen civilni inženir za vse stroke stavb.

v Ljubljani na rimske cesti (Gradišče) št. 17,

priporoča se p. n. občinstvu za rešitev tehničnih vprašanj in izvršitev takih del. (206—2)

Pisma, spričevala, obrise ali plane, proračune itd., kateri so sestavljeni po pooblaščenem civilnem inženirju, veljajo pri oblastnih ravno toliko, kakor ko bi jih državni stavbeni uradniki pod uredsko oblastjo izdali.

Gostilna „pri Guziju“

v Spodnji Šiški.

Čast imam naznaniti p. n. občinstvu, da sem z denšnjim dnevem prevzel zgoraj imenovano gostilno.

Poslavljam se ob enem od svojih stalnih gostov „zur Vereinigung“, vabim njih kakor tudi vse moje podpornike in čestitelje dobrega piva, vina in izvrstnih jedil, naj me tudi v mojih novih prostorih mnogobrojno obiščejo.

Sè spoštovanjem udani

Lorenz.

(204—2)

Uže rabljeni sodi

iz hrastovega lesa, ki merijo od 250 do 400 litrov, kupujejo se.

Kje? Izve se pri Iv. Jul. Kantzu v Ljubljani, rimska cesta št. 12. (212 1)

Poletno stanovanje,

2 lepi sobi s celo opravo in kuhinjo s šparherdom, na Sveti štey. II pri Medvodah, se odda v najem.

Natančneje se izve pri Nikolaji Jamniku v Medvodah. (214—1)

Naznanilo vsem, ki kupujejo šivalne stroje. Znižane cene.

Howe in Singer Comp, ki izdelavajo najtrdnjše, najbolj znane in najtrajnejše na 5 let garantovane originalne stroje, so s 1. t. m. zopet znižali ceno šivalnim strojem, zato jih tudi jaz laglje ceneje oddajem. Ponarejene stroje, brez poročila, pa oddajem samo na posebno zahtevanje po 38—40 gold.

Vnanja naročila sprejemajo moji potniki gosp. A. Grebenec, L. Breclnik in A. Vran, ter tudi dajejo zastoj potrebni poduk.

Za gotovo plačilo se v mojej mehanični delavnici šivalni stroji popravljajo in odidajo jako ceno in najboljše.

Švila, cviren, igle za šivalne stroje, posamni dell en gross & detail, tako tudi

Wertheimove kase in kasete po jako nizkej ceni.

Za Kranjsko je jedini zastopnik gorenjih družeb

Franc Detter,

v Ljubljani, na velikem trgu 168. (201 2)

Prsne in pljučne bolezni,

naj si bodo kakeršne koli, odpravi najgotovješe po zdravniškem ukazu pripravljene

v Avstro-Ogerskej, Nemškej, Francoskej, Angleškej, Španskej, Rumunskej, Holandskej in Portugalskej varovani

Wilhelmov snežniški zeliščni alop

od

Fran Wilhelma, lekarja v Neuenkirchnu.

Ta sok je izvrsten in posebno upliven pri bolečinah v vratu in prsah, hripi, hripavosti, kašlju in náhodu. Mnogo jih je, ki potrjujejo, da se imajo samo temu soku zahvaliti na prijetnem spanju. Posebno pozora vreden je ta sok kot vračilo pri megli in slabem vremenu.

Zavolj svojega vrlo prijetnega okusa koristi otrokom, in je potreba vsem na pljučah bolnim; potrebno sredstvo je pa pevcem in govornikom zoper nejasen govor in hripavost.

Oni p. n. kupci, ki želé pravi snežniški zeliščni alop, katerega uže prirejamo od l. 1855., izvolé naj izrečno zahtevati

Wilhelmov snežniški zeliščni alop.

Navod se pridodá vsakej sklenici.

Jedna zapečatená izvorna sklenica velja 1 gld. 25 kr., ter ima zmirom frišno

Fran Wilhelm, lekar v Neuenkirchnu (Nižje Avstrijsko).

Zavoj se računa 20 kr.

Pravi Wilhelmov snežniški zeliščni alop imajo tudi samo moji gg. kupci:

V Ljubljani: Peter Lassnik;

Anton Leban, lekar v Postojni; Karel Šavnik, lekar v Kranji; Fr. Wacha, lekar v Metliki; Dom. Rizzoli, lekar v Novem mestu.

P. n. občinstvo naj zmirom zahteva osobito Wilhelmov snežniški zeliščni alop, ker tega samo jaz pravo izdelujem, in ker so izdelki pod imenom Julius Bittnerjev snežniški zeliščni alop samo nevedna posnemanja, pred katerimi jaz posebno svarim.

Cenilnik rudninskih vodá lekarne Piccoli k „angelju“

v Ljubljani, na dunajskej cesti.

(108—13)

Carlsbader Mühlbrunn, 1 sklenica	—	gld. 40 kr.
„Sprudelsalz, „	1	„ —
Friedrichshaller Bitterwasser, 1 sklenica	—	„ 35 „
Giesshübl-Puchsteiner Sauerbrunn, 1 velika sklenica	—	„ 40 „
Gleichenberger Constantinquelle, 1 sklenica	—	„ 25 „
Haller Jodquelle, 1 sklenica	—	„ 35 „
Marienbader Kreuzbrunn, 1 sklenica	—	„ 35 „
Meerwasser-Mutterlauge, za pripravo morskih kopelj, 1 sklenica	—	„ 40 „
Ofner Rakczyquelle, 1 sklenica	—	„ 20 „
Preblauer Sauerbrunn, 1 sklenica	—	„ 18 „
Selters-wasser, 1 sklenica	—	„ 30 „

Naročila se izvršujejo točno proti poštnemu povzetju.

Gostilnica št. I.

Podpisani izreka toplo zahvalo svojim p. n. gostom in slav. občinstvu za mnogobrojni pohod v gostilnici pri Žvokejnu na Pergašči, ter naznanja, da je prevzel staro znano

gostilnico št. I.

gosp. J. Matevžeta, tik križanske cerkve ter vabi slavno občinstvo, da ga mnogoštevilno obišče.

Gostom se bode postreglo z dobrim bizeljskim vinom, izvrstnim pivom iz Mengša, in dobivali bodo tudi cena in okusna jedila za zajutrek, opoldne in zvečer.

Z odličnim spoštovanjem

Jakob Brodnik,

(210—1)

gostilničar.

Bergerjevo medicinično milo iz smole (Theerseife),

priporočeno po medic. strokovnjakih, rabi se na Avstro-Ogerskem, Francoskem, Nemškem, Holandskem, v Švici in na Rumunskem itd. uže 10 let sè sijajnim vspehom zoper

izpuščaje na životu vsake vrste,

kakor zoper vsako nečistost na polti,

osobito zoper hraste, kroničen in luskinasti lišaj, nalezljive hraste, tolstni tok, zoper prhljaj na glavi in bradi, pege, žoltine, rudeč nos, ozebljino, potenje nog, in zoper vse zunanje otročje bolezni na glavi. Vrh tega se še vsakemu priporoča kot polt čistoče sredstvo za umivanje.

Cena jednega kosa z navodom kako se rabi 35 kr.

Bergerjevó milo iz smole ima 40% koncentracije smole iz lesa, je skrbno narejena ter se stvarno od vsega drugega mila iz smole, ki se v trgovini nahaja, razlikuje. (488—9)

Da se prekanjenju izogne,

zahteva naj se v lekarnah

določno

Bergerjevo milo
iz smole,

ter naj se pazi na zeleni zavitek in tukaj ponatisneno varstveno marko.

Jedini zastopnik za domače in tuje dežele:

lekarnar G. Hell v Opavu,
kamor naj se pošiljajo naročila in vprašanja.

Glavna zaloga za Ljubljano v lekarnah J. Svoboda in G. Piccoli; potem v lekarnah v Idriji, v Kranji, v Novem mestu, v Radovljici, v Kameniku in v Vipavi.